

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábot poszt...
Nagyobb terjedelmű...
Helyi hirdetések...
Négy hasábot poszt...
Nagyobb terjedelmű...
Helyi hirdetések...
Négy hasábot poszt...
Nagyobb terjedelmű...
Helyi hirdetések...

nyal jutalmazott

rüt,

nyés izvel bir, ajánl

NOS,

bb városában

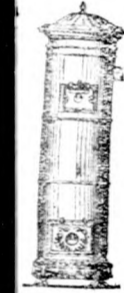
retik.

APEST.

é tolló és szel

lönösen új építme

ni, igen celszerűen

cellii
SEPPEK,

a gyomor min

ellen,

felülmúlhatatlan az

gyógyászati

szerepe, rosz szaga

lehel

szelék, savanyu felbő

göngy, gyomorhurut, gy

göngy, húgykőképződés,

göngy, nyálkaképződés,

göngy, uduor és hányas,

göngy, (ha az a gyomor

göngy, gyomorgöcs

göngy, a gyomornak

göngy, helyisége étel és ital

göngy, glikozid-, lep- és maj

göngy, gőg, aranyeres bant

göngy, elien.

ára használat

35 kr.

Dr. Kotschnock E.,

gyógyászatában,

göngy, a gyomornak

göngy, helyisége étel és ital

göngy, glikozid-, lep- és maj

göngy, gőg, aranyeres bant

göngy, elien.

aktár nagyban

göngy, elien.

göngy, elien.

göngy, elien.

göngy, elien.

Kossuth Lajos levele.*

(Ábray Károly elnök urnak s általa a földmészársághelyi IV. olvasókör választmányának, Hódmező-Vásárhely.)

Tisztelt uraim! Bocsássanak meg nekem agg korom gyarlóságai s körülményeim kényserűsége által íróasztalomtól gyakran hetekig távol tartott öreg embernek, hogy ily későn mondok köszönetet hő érzéssel viszonzott szavaiért nyilatkozataért, s a művészi becsületük emléktárgyáért, melyekkel engem névnapom 83 ik évfordulója alkalmával megörvendeztettek.

Önök azt a 83 évet oly életkornak mondják, melyet a földi lét ura csak választottainak szokott megadni. Ama bölcseszek jutnak eszembe, kik Platótól kezdve már magát az életet és keservt adománynak tartják; bár még ha annyira hosszú, hogy tengeri nyubánat befér: oly kérdés ez, melynek általános megfejtésére jutni nem lehet, az élet egy üres papírlap, melynek értéke attól függ, hogy mit írt rá a sors keze; ha örömet s boldogságot: ugy becses adomány, ha but, bánatot, szomorúságot: ugy keserves csapás; örömjön életédek az, kinek az első jutott, tudja túrni, a kinek a második. Én tudom. De legyen adomány, legyen kin, annyi bizonyos, hogy a 83 év az élet közel végére mutat. Én nyugodt lélekkel nézek elibe, „mert ha bíró, nem furdal vád, mert ha álom, nyugalmat ad” s én nagyon fáradt vagyok, alhatam. Hanem önök azt a parányi közt, mely még az örök áom nyugalmától elválaszt, behintették a szeretet virágaival, s nekem, örömtelen öregnek, e virágok nagyon kedvesek. Legyenek önök megáldottak erőtök, s legyen megáldott magyar városuk, mely az enyém is; hálával mondom, hogy az enyém is, mert hiszen kitagadott pária lennék, ha városuk ingyen jóvoltából Hódmező-Vásárhely polgára nem lennék.

Önök ékes irályba öntött, meleg szavakkal vezetik vissza emlékezetemet azon korszakra, mely illetőleg lebegett a művész leike előtt, midőn ajándékukat, azt a szép emléktárgyat megalkotá, mely fiamnak egyik becses ereklyéjök leend, a mikor én már nem leszek.

Annak a korszaknak bölcselme e szavakba összesíthető „szabad nép a hazának és szabad haza a szabad népek.” Az első, a szabad nép megvolna, már a mennyiben a második nélkül lehet; ezt az emberi dolgok viszonyosságainak semmi viharai sem seperhették el, s hogy ez elseperhetlen vívmány kiküzdésében nekem is részem vala: ez a vigasznak egyetlen fényugara, mely bányatott életem sötét felhőin keresztül törve búbanatos ósz fejemre száll. De a másik, a „szabad haza” hol van ő? —

Az az ezüst oroszán önök szép ajándékában, mely oly büszke fejtartással fekteti hatalmas talpait az 1848-al jelzett könyvre, mintha azt kiáltaná: „ezt csak fejeszteni szabad, megnyirbálni nem engedem?” Kit ábrázol ő? Én látam őt erje teljében a rája zudított viharban helyt állani, a mint „hazának rendhíttelent”-el ajkain a bitor tamadást visszaveré; de hol volt az a „nem engedem” oroszán, midőn megbizottjai, kiket azon határozottan és országzerte határozottan kifejezett megbizással választott képviselőül, hogy „ne engedjék”, maguk tépték ki a 48-as könyvből azt a lapot, melyre a magyar haza szabadsága e szóval volt beírva, „függetlenség.” Hol volt akkor az a „nem engedem” oroszán? vagy hol van most, hogy a kitépelt lapot visszaiktassa a megcsontított könyvbe s megöréze? . . . Keressem, nem látom, nem találok!

De tudom, hogy még előkerül, tudom, hogy lesz idő, midőn annak a pártnak, mely a kitépelt laphoz hű maradt (csak tartson ki csöngedtetlenül) neve már nem párt, hanem „Nemzet” leszen, mint volt akkor, midőn az a lap megíratott, és a „szabad nép” visszazseri magának a „szabad hazát” békés uton, ha lehet (forrón óhajtom, hogy lehessen), de visszazseri úgy, a hogy lehet, mert a hogy lehet, kell.

Ezt azok, kik a jövendőt a röppenő perc oportunitizmusának araszával mérik: ábrándnak, amolyan ájtatos, óhajfélé ábrándnak mondják; pedig nemcsak nem ábránd, de még nem is csak remény, több ennél: tudomás, mert nem véleményt mondtam, hanem a nemzeti lélekten elutasíthatatlan törvénynek adtam kifejezést, midőn „Irataim” francia kiadásának előszavában azt íram, hogy „a mely nemzetnek a függetlenségi aspiráció egy eredéves történelem öröksége, annál azt lehetetlen ki-

írtani, lehetetlen elfelejteni, a mi pedig ilyen, annak lehetetlen meg nem valósulni, alkalom kérdése, semmi más, ha elaltatják az ily nemzetet, főlébred, még ha megölnék is, feltámadna, hogy megvalósítsa; pedig legyen hála Istennek, él a magyar nemzet.

Hogy minő alakban fogja a történelem logikája azt a kivívhatlan aspirációt megvalósítani? az egyenesen a hatáson magatartástól függ; mert töle függ elejét venni azon kényserűség eventualitásának, hogy a magyar nemzet kiírthadlan aspirációjának léterdekéi parancsa és a loyális érzelmenek suallata közt legyen a válságok idején kénytelen választani; és bizony moudom, a hatalomnak áll érdekében eltávoztatni a diszsonancia válságát a magyar nemzet becsületes szívének e két hurja között.

A 48 ban megírt s királyi fogadás szent-ségével megpecsételt könyvnek ama kitépelt lapja annak a rögeszmének esett áldozatul, hogy „a birodalom egységének s nagyhatalmi állásának tekintete előtt minden másnak háttérbe kell vonulni.” Nem épen erkölcsös doktrína, de peraze a politika italát az erkölcsiséggel. Hát nezzük egy kissé azt az „erdekét” s ne is az elmélet szemüvegén nézzük, a minék elméletet vethet ellene a szofisztika, hanem kérjünk az érdek kérdésére feleletet a tapasztalástól, a tényektől.

A csatlakozás kútfeje ában van, hogy a nagyhatalmi állás eszméjét egyértelműnek vesszük a birodalmi egység eszméjével; azt képzélik, hogy amaz nem lehet emez nélkül, pedig a Habsburg-Lotharingiai ház uralmi tere olyan, hogy azon az igazi biztos nagyhatalmi állás épen a birodalmi egységgel lehetetlen. — Lehetetlen elméletileg és lehetetlennek bizonyult tapasztalatilag. Elméletileg azért, mert az elemek között, melyek az ugynevezett osztrák hatalomnak alkotórészeit képezik, az érzelmeknek és érdekeknek oly divergenziája forog fenn, hogy a lege ősebb ősszerződés sem képes köhéziót előidezni. Ily elemeknek szerves egységé ősszeolvadásáról almodni sem lehet. De nezzük, mit mond a tapasztalás? Az uralkodóház történelme tele van annak tanubizonyítással, hogy minél jobban rajta volt, hogy Magyarországot a birodalmi egység keretében beletuszkolja: a nagyhatalmi állás annál bizonytalanabb, annál erőtlenebb, annál gyöngébb volt a megpróbáltatások napjaiban; midőn veresége, minden vesztesége a birodalom egységhez ragaszkodással ősszeesik. Sokszor volt az uralkodóház veszélyben, valaki vagy valami mindig kirántotta a veszélyből, de a birodalmi egység soha. Ennek nyomában mindig kudarc, vereség, veszteség járt, s ez igen természetes is, mert a mechanikai egyesítés nem szerves egység.

És ne mondja nekem senki, hogy most a helyzet más, mert most „dualizmus” van. Hiszen ez csak egy új bélese a régi köpönyegnek; semmi több és semmi más. Országvilág tudja, hogy a birodalmi egységnek mindent háttérbe szorító tekintete nem az ugynevezett „dualizmust”; egyenesen azért csinálták ezt, hogy amaz életr galvanizálják, mert a régi alakban haldoklóvá lett. Minden perc — a hadsereg egysége, a vámvonal egysége, a kurrenzencia egysége, a bank egysége, s az anyai mindenféle másnak egysége, hogy az ember már számát sem tudja s minden politikai lépés, minden közgazdasági mozzanat annyira haogosan hirdetik, hogy a dualizmus birodalmi egység s miszerint csakugyan jó adag képmutatás különöse tagadásához. A birodalmi egység dualizmusok serpenyőben felmelegített régi tal étek, hát következzék is csak a régiék lehetnek. (Vége köv.)

A forrongó Balkán.

A szerb bolgár háboru sorsa még nem dőlt el, de ez már — úgy látszik — csak napok kérdése. Sándor fejedelemnek és Ruméliának a porta előtt meghódolása már teljes. A konferencia azt határozta, hogy Ruméliába biztos koldessék, a szultán pedig Sándor fejedelmet táviratilag megdicsérte meghódolásáért s megígérte, hogy a porta közben fogjárnia az ellenségeskedések megszüntetésére.

Slivniczánál a döntő pillanatot elérkezett. Nemcsak Topolyovics egyesült Beniczkyvel, hanem Miskatovics ezredes, a Drina-hadosztály parancsnoka is. A hadsereg egyesülése tehát megtörtént, most a főhadzóm jobb és balszárnya szemben áll a bolgárokkal; a tartalékok a Duna-hadosztály képezi, új parancsnoka, Horstig ezredes vezénylete alatt.

Slivniczánál mintegy 60,000 főből álló szerb hadtest áll,

még pedig kitűnő stratégiai ponton, — Lesz a min tábornok pedig Widdint közülzárta.

A bolgárok fegyverszünetet kértek, mert Slivnicza tele van sebesültekkel, kiket a kis helységben alig lehet elhelyezni; sok sebesült és halott fekszik a csatáren is, mi a hadműveletek szabad folyását akadályozza. A bolgár sebesülteket eddig nem lehetett Szófiába szállítani.

Natalia szerb királyné és nővére Ghyka hercegnő nagy érdeklődést és részvétet tanusítanak a sebesültek iránt. A királyasszony a vörös-kereszt-egyletnek felajánlotta pénztárát, de egyelőre az nem vétetet igénybe. A királyné naphozat a sebesültek számára dolgozik, meglátogatja őket a kórházban, bort, sört, elelmi szereket, dohányt küld nekik, s mindennel ellátja őket, a mire csak szökegük van.

Khevenhüller, az osztrák-magyar követ, Natalia királynő által hoaszabb kihaigatáson fogadtatott, — valószínű, hogy az osztrák vörös-kereszt-egylet készségeen segélyt nyújt a szerb vörös-kereszt-egyletnek, melynek élén a szerb királyné áll.

Az orosz hírlapok nagyrésze a bolgárok győzelmét — mely távolról sem áll arányban a szerbek harci sikerével — nagy örömmel fogadta.

A porta értesítette a nagyhatalmakat, hogy ha ők nem lépnek közbe, akkor magának Törökországnak kell fellépni Szerbia ellen, mert Bulgária török terület s az ellene indított háboru egyértelmű a porta ellen indított háboruval. A porta Szerbiát csapatainak visszahívására szólította föl, ellenkező esetben a török csapatok bevonulnak Szerbiába. Öt török páncélos hajó Szalonikibe rendeltetett, hogy szükség esetén a görög vizekre hajóhassanak. Mind e híreket nagy tartózkodással fogadják.

— Vasuti konvenczió Romániával. A magyar közlekedési miniszter, törvényjavaslatot terjesztett elő az Ausztria Magyarországgal Románia között 1879. évi márcz. 12—15-en kötött pótegyezmény második cikkének megváltoztatására iránt. E törvényjavaslatnak tulajdonat képező predeáli pályaudvar nemzetközi pályaudvarnak nyilvánították. Az utasok pedgyaszainak vámkezelese itt, a kereskedelmi áraké akár ezen, akár más, magyar, osztrák, vagy román vámhivatalnál eszközölhető. A magyar kormány a vámkezelési helyiségekért es berendezésekért a román kormánynak 79,303 frank évi járadékot fizet aranyban, melybe azonban nincs beleszámítva a közös szolgálatra igénybevett helyiségek felszerelésének ára, mely a vasutak között egyezmény után lesz megállapítandó. Ezen járadék az osztrák kormánytól számitva fizetendő. A magyar kormány egyuttal azon egész tőke után, mely a kizárólag magyar kezelei szolgálatra létesítményekre és javításokra és azon tőke felérésze után, mely a közös szolgálati célokkért teljesített javításokra és létesítményekre eszentul fog fordíthatni a romániai kormánynak évenként 7% járadékot fog fizetni aranyban. Az imént említett javítások és létesítmények a két vasut igazgatóságának illetékes kormányai jóváhagyása alá terjesztendő megegyezésre lesznek fogantatosítandók. A két vasut igazgatóságai felhatalmaztatnak, hogy a predeáli pályaudvaron a szolgálatot kormányaik jóváhagyásával szabályozás és hogy az ezen pályaudvaron es tartozékain való üzlekezelésért nyújtandó kártalanítást megállapíthassák. A szucsava iczkányi vonal csatlakozására nézve az eddig feunálott vámszabályok s Predealon átmenő forgalomban is alkalmazandók lesznek. A predeáli pályaudvaron működő magyar alkalmazottak azon jogokat élvezendik, melyeket az eddigi szabályok értelmében a román alkalmazottaknak az iczkányi pályaudvaron biztosítanak. Ezen egyezmény 1891. évi február 12—26-ig marad érvényben es határozmányai ezen napon hatályukat veszítik, hacsak a két kormány megelőzőleg annak meghosszabbításáért külön meg nem egyezik. Az egyezmény a törvényhozáások általi jóváhagyás után lép hatályba.

— Külföldi hírek. Az osztrák-magyar vámkonferencia az általános autonóm vámtarifa megbeszélése céljából tegnap a külügyminiszteriumban egybeült. A magyar kormány részéről ezen értekezletre Mihalovits osztályfőnök utazott Bécsbe. — Az iskola i szüneti Ausztriában. Az alsó-ausztriai közköztartási tanács egyik közelebb tartott ülésében beható tárgyalás alá vette az iskolai szünetidő kérdését s ohatározta, hogy a kultuszminiszternek nem fogja ajánlani a mostani rendszer megváltoztatását, vagyis a közpiskolák szünetideje maradjon az eddigi a ter-

jedjen továbbra is jul. 15-től szept. 15-ig. — Az angol parlamenti választások nov. 23. kezdődtek s decz. 8-án érnek véget. Nov. 24-től 28-ig választanak a városok, nov. 27. decz. 8-ig a grófságok.

Városunk gázvilágítása.

(Levél a f. szerkesztőhöz)
Tekintetes szerkesztő ur!
A „Debreczen”-ben napról-napra jelennek meg „nyilatkozatok” vagy „ajdonságok” a gázvilágítás rosszasságát s hiányosságát illetőleg; de mivel az abban felhozott dolgok, hogy ez s ez utczáon egy lámpa sem éggett: — teljesen valótlanok, a világítás rosszasságát illetőleg pedig oly tulzot t a k s minden indokolás nélkül oda vetett olyan állítások voltak, hogy önmagokban megdőlték; czafolatokba bocsátkoznom ősszerden nem lehetett. — A szombati 229. számban azonban egy látszólag alaposan indokolt s szám adatok es szerződési pontok czitásával fűszerezett kritika jelent meg, melyre — borsosságánál es megszózott voltánál fogva — mégis elmondható, hogy ez mégis valami.

Pedig hát épen semmi. Semmi, mert nincs benne egyetlenegy adat, mely a valóságnak megfelelő; a gázvilágításra vonatkozó szerződés magyarázata pedig azokat az urakat s a városi hatóságokat, kik azt készítették, a jőzan esz teljes hiányával tünsteli fel, ugy, hogy ezekre tekintettel is kötelességem, az (r. e.) ur czikkét a maga értékére redukálnom. — Hogy ezt tehessen első sorban felsorolom a nyilvános utcai világításra vonatkozó szerződésben lefektetett alapelveket.

1. Az utcai világításra a szerződés így szól: az utcai világítás kettele u. m. nagy es kis világítás. Nagy az mikor minden lámpák éjfélig égnék; kis világítás, mikor a lámpák fele éjfélok elotlatik, vagy holdvilágos, de felleges éjszakán fele felgyujtatik.

2. A fogyasztás mennyiségére nézve a szerződés szerint, a város kötelezte magát 436 utcai lámpával egy év alatt legalább 800,000 órán át világítani. — A gázárutait, hogy anyai gázt ad a mennyi szükségeltetik egy lámpa 5 angol köblábát számitva, s ha a város a 800,000 ezer óránál többet akarja fogyasztani, természetesen azt is köteles adni.

2. A világítási tervezet, hogy t. i. mikor es mennyi lámpa gyujtassék fel a hatóság gazfelügyelő előre elkészíti, melytől azonban a gázgyár mindannyiszor eltérni köteles, valahányszor erre felhívatik.

Ezekhez tudnunk kell még, hogy a városi költségvetésben nyilvános világításra a 800,000 órai égis költségére van fedezet.

Van tehát a felügyelő rendelkezésére 436 lámpára egy évre 800,000 égis óra, ebből egy lámpára egy éjre valamivel több, mint 5 óra esik. Nagyon természetes tehát, hogy a világítási tervezetnél a holdvilágot nagyon is figyelembe kell venni s ha az elborult csak a szerződésben is emített félvilágítást lehet alkalmazni.

Az pedig senki előtt sem lesz megfoghatatlan, hogy ha novemberben is, a világításra nézve, oly szerencsétlen időjárás következik, hogy a holdvilág elborul, a szükségétől alkalmazott félvilágítás, — mivel az utcai lelete vizes talaj, a fekete háztetők s a sok asztészium falak igen kedvezőtlen háttér, a köd pedig kedvezőtlen legkört képezvén, a világítás sokkal hatálytalanabb, mint nyáron kedvezőbb háttérre es legkör mellett.

Elsőmerjük s tudjuk, hogy világításunk e hó több napján kívánóli valót hagyott fent, de ennek oka azon kényser helyzetben keresendő, hogy a felügyelő tekintettel a rendelkezésre álló mennyiségre csak félvilágítást eszközölhetett a holdvilágos, de borult esteken.)

A mi a gáz-rosszasságára felhozott, az, csak egyszerű állítás; a vezi czikközé magának a fáradságot s felkeres, én bármikor meggyőzendem, hogy a szerződésben kitűzött fényerő a gázban megvan.

Az is igaz, hogy az utcai gázlámpák nem nagyok, de nagyobbak általában nem lehetnek, mert a fogyasztás egy óra alatt csak 141.5 liter vagyis 5 köbláb s ezért fizet a város 16/10 egy ének — panasz voltak. (Szerk.)

Nem látunk megdöntve, mert mi viszont azt tartjuk tulzottnak, ha valaki a mi rossz gázvilágításunkat dicseri! (Szerk.)

Kérjük szépen, már Pál apostol is az mondja, hogy „legyenek a ti beszédszitek megszóztak!” (Szerk.)

A mit jegyzeteinkben kimutaja kök, éppen ez a czáfóist bizonyítja be (r. e.) czikkének alaposságát! (Szerk.)

Éppen azt állítottuk mi is, hogy éppen a legborusabb éjeken s a nagy idény alatt rossz a gáz. (Szerk.)

Es viszont: a mi a gáz jószágát felhozatik, az is csak egyszerű állítás. (Szerk.)

Nem elég nagyok a gázlámpák? Éppen csak azt mondjuk magunk is! (Szerk.)

kr. — Hogy pedig az kikérülhetetlen, hogy egyik másik lámpa olykor eldugul, mindenki előtt érthető.)

A gázal való takarékoskodásokról felhőztak az abból vont következtések olyanok, hogy annak lehetőségeit ezekkel is elismerni, ha a dolgot jobban meggondolja.

Hogy mennyire tarthatatlanok azok, csak utalnom kell arra a körülményre, miszerint gázfelügyelőség alatt a gáz óra 1.7/10 kr. ról 1/10-ra szállott, jövőre a legnagyobb valószínűség szerint 1/10 kr-ra szállandó. S ezen árelengedés a magánosoknál fogyasztására is 1883. év végével egyszerű már bekövetkezett, a mikor is az angol kőolajakra szóló szerződés alapján számítottat azon „eg tudja miként kicsinált szám”, köbméterre egységül s hogy helyesen érre! kétkedem.

Nem a személyekben van s keresendő tehát az oka annak, hogy világításunk nem luxus, hanem csak szükséges; hanem abban, hogy a város mérlegének lejjebb billentése nélkül, a közvilágításra ez idő szerint többet nem áldozhat.

Debreczen, 1885. nov. 22-én, alázatos szolgája György Kálmán, gázfelügyelő.

Színház.

(Schiller: „Ármány és szerelem”. Adott színházunkban tegnap, nov. 23-án.)

Romantikus érzelmek teltek meg a levegőt, a felő páholyokból senki sem mert kihajolni biborszíni ketrecéből, mert a karzat érzékeny nezőjének szeméből csorgó könnyár a nyakába hullott s onnan folydogált végig a háterinczünkön; gondos mamák önkéntlenül is azt mondák leányoknak, hogy „Louis e, du bist bla s s” s kijelentették, hogy olyan férfit, a ki flautázni is tud, kérőül nem fogadják el, a ki pedig limonádét találna kézni, azt egyenesen följelentik Boczkó főkapitány urnak: hogy csipje meg azt, ha már Dancsót nem tudja! Kalb személyesítőjének pedig — hir szerint — felmondták a lakását, mert a ki oly rém tetteket képes elkövetni, mint ő tegnap este a szegény Müller családdal, ... azzal egy földel alatt lakni nem lehet!

Igen, mert mind ez érzékeny és rémületes eseményeknek kutorfása a tegnapi színházi est vala, a midő Schiller „Ármány és szerelem” cz. drámája került szíre. Egy fiatal lángelme alkotásának valija ezt a világszínház története, ki még nem ösméri, de elképzelni az életet. Minőnek is képzelhetné, mint nagy erővel és nagy bünnel elteltek? De azok a nagy arany jellemek, a minőnek Schiller megalkotta Lujzát, Ferdinándot, vagy a másik oldalon Wurmot és az elnököt: erősen okot adnak arra, hogy (az elsőbbiek, a két szerelmes történetében) fiatal művészek nagy hévvel tolmácsolják a fiatal költőt. Nem kell nekik kiszámítani és jellemezni: elég önmagukba nyulni és lángolni.

Tegnap is láttuk azt, Nagy Ibolyka (Lujza) ugyan ezen este jobban hatása alatt

rossz. Szék. No hát ez szől leginkább (r. e.) állítási mellett: a gáz oly rossz, s e mellett oly drága, hogy jövőre már le kell szállítani az érte fizetendő összeget! Szék. Mert a magánosok okosabbak voltak, mint város, mely utánok csak két-három év múlva érheti el az árszállítást. Szék. Mi sem a személyekben keressük a hibát, de látjuk, hogy a gáz rossz s lehet, hogy ha világítás jobb lenne, több fényt látnánk háromolva világítási-rendszerünkre. Szék.

A »DEBRECZEN« TARCZAJA. Szédélgések a kereskedelemben.

(Folvastatott a debr. ker. lapj. önképzőjében folyó ho 21-en.) Melyen tisztelt halgatóság! Korunk méltán a csodák korszakának nevezhető. Az emberi szellem bámulatos tevékenységgel hozza napvilágra a természet elrejtett titkait. Meglepő újítások, világraszóló találmányok hírt halljuk, úgy hogy még a legmerészebb phantasia nem képes kitalálni, hol leendő ama vegő határ, a melyen túl az emberi elme már újat nem talál, melyik leendő ezen határon, mely a fűrész, a kutató észnek az „eddig s ne továbbat” fogja parancsolni. Hiszen oly óriási léptekkel haladunk előre és az új francia fölfedezés az erőátviteli öly átalakító hatással leendő egész Európára, az egész világra, hogy közeledünk már azon időhöz, a melyre Madách az ember tragédiájában jóslati szemmel előre látta a midő a tudomány mindent fog pótolni és háziállatainkat az emberek csak a muzeumból fogják ismerni és korunk legnagyobb hatalmáról, a gőzgépről csak mint meséről fognak szólni. Az említett munka egyik jelenetében a jóvő századok tudosa azt mondja: „Az ősvilág kihalt állatai valódi példányokban állanak itt és jól kitömve; ezreket látok azoknak apáink között, míg barbárok valának, megosztva velők a világ uralmát. Maradt felőlük sok csodás mese példái arról, hogy gőzmozdonyuk volt.” Csakhogy a gőz és villany eme korszakában, a midő a társadalom minden rétegében a tette való vagy lüktet, midőn mindenki a cselekvés buzgalmától el van telve, át van hatva, ugyanezen társadalomban más s más elemek is jutnak felszínre, lépnek előtérbe. Valamint az eső, a midő a szomjuhoz föl-

volt, mint máskor is, annak, a mit s z i n p a d i haugnak nevezünk; deklamálta, vagy enkekelt azt is, a mit csak beszélni, mondani szokás. De nem mindég, mert néha eltáldta a fájdalom igaz hangját is, a mint p. o. a mérgezési jelenet előtt, a mint az órnagyot vizsgálta, vagy a nemes büszkeségét Lady Milforddal. E mellett igen szép volt, mint mindenkor Z i l a h y G y u l a, kit — éppen mint Nagy Ibolykát — cürü taps fogadta már kisleptekor is, megnyerő férfias jelenség volt. Mai sikerét nem szevedélyes kitéréseivel s hangerejének kifejtésével ért el, ebben némi indispozíció, kivált rekedtsége kitérésében remekelt. Legszébb jelenete volt a mérgezési jelenet, p. o. mikor kardját nezegeti s löki el, azután a haldoklás és meghalás, melyben ügyes kiszámítás, némi tanulmány és igazság nyilatkozik.

Bokodi Antal volt a legjobb Müller, a kit eddig színpadunkon láttunk. Legszébb jelenete volt az, midőn a testi gyöngeségtől és reszkető öreg, az alázatossággal és büszkeséggel sajátságos vegyülésével állott a hatalmas elnök előtt. Ez a darab a legizgalmas alakja Bokodi-ban méltó tolmácsára talált. Gyöngyi (Kalbja) szépen kidolgozott, nemcsak homikus, de jellemzetes alak is volt. Foltényiné (Müllerné) és Ferenczi (elnök) telhetőleg megfelelték feladatuknak. Demidur (Wurm) sajátságos, Bercesnyí Beára erősen emlékeztető hangon beszélt s ilyenkor hangján, taglejtésén valami afféle affektus lassúság uralkodik. Bántó iróvia van ilyenkor hanghordozásában s ekkor a gyakorlatiabb nező (mint tegnap is történt) azt hiszi, hogy nevetni kell. Csak egy-egy drámai jelenetben meekül meg ettől a Bercesnyí-féle lédérzékenységtől; ilyenkor hangja megseundis alakítása kezd nyelmen ebreszteni. Természetesen nem Szaffran Petire és Kristyána gondolunk, a mikor kiabálással kell a hatást pótolni, hanem más, e m b e r i b b szerepekre. Tegnap nagy gond dal festette a gaz titkár komor alakját; de csupa fekete színt használt: a csuszó-maszó kegyencz, a magát behízelekedő s az ügyes rábeszélő vonásai elmaradtak. Utolsó jelenete sikerült legjobban, a mikor már nem tette; de valódi alakjában mutatkozik az elnök előtt. — Follinusé (Milford Lady) majd belelult a romantikus lühegek, nagyot lépések, uszály hátrafókések és hanghordozások (e-gyetlen, ó-hórnagy etc.) arjában. Igaz hangot akkor hallatott, midőn daczczal emelkedett az fel őrnagy előtt s a midő Lujzát átölelte. De a cseledekkel való bcsu jelenetében már ismét annyira romantikus volt, hogy egy szolganak kezét jó egy percig tartotta a kezében. Rendezés megjárta — játék vonatott volt. Közönség igen szép számmal jelent meg.

Emlékezzünk régiekről!

Közi: Erdélyi István. Itt bent pedig a Városson ékesítve tartanak minden élelt, ugymint szeker kenyeret, egynehány szeker abrakó, szenat, fát, jeget, tyukot, ludat, tarhót, és egyebb minden konyhára való élelt (örög maruakon kívül, kikkel már bővelődtek) kiket mind estig hordtak nékiek.

A város minden értéke szerint való gaddádkodással, mind megának a Passának, mind mellette levő Budai, Egri Szolnoki Tisztekek és Főrendeknek kedveskedik, hogy haragjokba ne essék. A sokféle kívánságoknak teljesítésében a T. Tanátsi rend, Kapitányokkal, Tizedesekkel, a Város nepevel mind éjjel nappal van

nyughatatlanában; külön elrendelve mindenféle Táborra kiszólgáltatandó éleseknek s egyneknek gondviselője. Rendelnek a kapukra is nem csak a T. Tanátsi rend közöl, hanem a közönség közöl is Torókok közt forgott, látott, hallott öreg embereket, kik a kapukra, a Csuszokkal együtt, a hadakeak pénzért ke nyezet osztogattak.

A kik pedig a Passának magának szükségére viseltek gondot, külön volt a kenyer mellet rendeltetett ember, külön az abrak mellé, külön-külön a jub, széna, fa, jég és egyebb éledelek mellé, hogy annál inkább kivánságukat fogyatkozás nélkül teljesíthetnék, és a gondviselésesség miatt okot haragjokba ne adának.

Azon letelpedésben mindenik kapukra egy egy zászlóallya Torókokat rendel a Passa, kik a Város kerítésére is, hogy rest rajta ne tálalának, gondot viseltek. Ezeknek pedig melegelesek azon utzákból, a hol vigyázat állott.

A megtelepedett fábórral pedig menten mennek seregüket a dulásra, predalásra a Torókok, egész a Tiszáig, égetvén, és feles marháat a szegénységnek behajtva a Táborra.

A Táborban megszállások után ismét más-szorgalmatosan kiszólgáltaták volna, Szejdi Passa hivattya nagy hirtelenséggel Szombaton reggel, die 1-a May, a Birót egynehányad magával, kik nagy engedelmességgel keszek a kimenetleire, elrejtett titkos mérges fulánkját és gonosz szándékát a Passának senki eszébe nem vehette. Azonban a Passa hóhér szolgálja a Városban karókat faragtak, készítettek, kiket magok a hóhérok kiviven, keszen várják a meglelt ok nélkül való Sententiának kimondását.

Megállítá azért a Passa a Sátor előtt a Birákat, mint mészárszéken a Bárányokat, fog s ak voltak volna hódolásokban, hűségében, minden dolgot magok (t. i. a Birák) felekaróztatának, a Városos pelelkaróztatának, jószága elpredáltatának, a Város tüzével megégettetnek.

(Foyt. köv.)

Helyi hírek.

* Városi közgyűlés. Meghírvást veitünk az 1885. évi novemb. 26-án csütörtökön — delelőt 9 órakor, a városszá nagy termében tartandó bizottsági közgyűlésre. Tárjak: 1. Polgármesteri jelentés szepember és agusz-tusról. 2. Múnsiteri rendelet a bánat-újajni megszűntetett járásbírósg helyett Sz. Ágotában egy újnak felállításáról. 3. Ugyanaz mely szerint az erdélyreji culturegylet részérett adományröljózó köggy. határozatot elhagyja. 4. Az erdélyreji culturegylet közösödírata. 5. Szat-mármegyé megkeresése a kórorvosok fizeté-sének kivetésé, beszedése tárgyában a képví-selőházhoz intézett feliratának partolásiért. 6. Tanácsai előterjesztés a kereskedelmi iskolá-nak a jóvő ta évben is segélyezéséért. 7. Ugyanaz Kovács János festőnek az 1885-5 tánevre segedelem adása iránt. 8. Ugyanaz a főiskolai könyvtár melletti olvasó-szoba berendezé-ere 200 frt utalványozása iránt. — 9. Ugyanaz az ohati közegészségügy felletti fel-gyeletert a csegei orvos részére 200 frt meg-szavazása vegett. 10. Ugyanaz a ref. egyház-nak építési anyagok díjmentesen adományo-zása iránt. 11. Ugyan az a ref. egyháznak a

templomépítéséhez szükséges téglának dézma nélkül adása iránti kérelmére. 12. Ugyanaz az ágostai egyháznak pénzbeli segélyt, — faillet-kérő folyamodására. 13. Ugyanaz az Fróbeli gyermekkertnek a jóvő évbe segélyeztetése tárgyában. 14. Ugyanaz az erdőgyakornoknak allandósítása és fizetésemeles iránti kérvé-nyére. 15. Ugyanaz a kataszteri nyilvántartás vezetésére alkalmasított fizetésének megállapítása iránt; Tüdös József számvevő fizetés felemelés iránti kérvényével. 16. Ugyanaz az Arvaszekeli elnök és úlnökök fizetés felemelés iránti kérelmükre. 17. Ugyanaz a terménycsaknok segélykérő folyamodására 18. Ugyanaz a békebírói intézménynek a va-rós által rendezesítésére iránti beadványra. 19. Ugyanaz 1886-ik évre szóló közköztseg elő-irányzat megállapítása iránt. 20. Ugyanaz a kaszálók érdekeben főispán ur ó méltósága által intézett átiratra. 21. Igazolól választmány jelentése a virilisek névjegyzékével. 22. Igazo-lól választmány megalakítása. 23. A közgáz-gatási bizottságól kiüpendök helyeinek be-töltésére határidő kiützése. 24. A nyugdíjinté-zet penzálatjót ellenőrző bizottság tagjának megválasztása. 25. A közegészségi és köztiz-atsági szabályrendelet megállapítása. 26. Tanácsai előterjesztés az 1884/4. évi polgári fal-letőség kiadása ügyben. 27. Ugyanaz a hor-tobágyi töltelegelőnek ki nem adatásáról. 28. Ugyanaz az Erdődi László mértékitelesítő segédnek állásáról lemondása tárgyában. 29. Ugyanaz a beregmegeji culturegylet részére ne-gyült összegnek kiegészítése iránt. 30. Kul-dótségi jelentés a Kövesdi János biz. tag adom-nyából beszerzett ruhaneműeknek 50 arva-köz lett kiosztásáról. 31. Jelentés a Mészáros Kálmán m. r. alkaptányi és Vetési István al-latorvos elrendelt fegeelmi ügyről. 32. Ugyanaz a kövezeti várn és Vasvári piacz-jövedelem berbeadásra iránt. 33. Ugyanaz az új kórház építésé ügyének jelenlegi állásáról. 34. Ugyanaz Hajdumegyének az újváros-debreceeni országot kiépítés tárgyában intézett átiratára. 35. Bathori Sándor felebbezése legelő leiratsai ügyben kelt tanácsai végzés ellen. 36. Hegedűs Istváné kegydíj iránti kérelme. 37. A berkocsiosok kerényve helyepénz leszállítás iránt. 38. Polgárossítás és telepedés iránti kérvények. 39. Bába oklevél kihirdetése. Debreczen, 1885. nov. 23. S i m o n f y Imre királyi tanácsos, polgármester.

* A fölvasló körből. A csütörtöki este-lyen Gáspár Imre „Modern világ” czimü ver-ses füveljét Zilahy Gyula ur s utársulatunk tagja fogja fölvaszni. E fölvasásra szóló be-letpt jegyek Gölti Nándor ur gőgyszertárában kaphatók. Ugyanott alairási iv is van letve azok számára, a kik a körbe tagokul kívánnak beletpti! S z o l y k a Gyula, jegyző.

A fölvasandó költemény keretét egy bankszedelges képezi; hóse egy fiatal fúr, ki nevet — könnyelmenten oda kölcsönözvén — mindenkiül elhagyatva s elitétetve, elveszté kénytelen. A mesehez lyrri részletek s a tár-sas életből merített rajzok fűződnék; jelle-mezve vannak a fővárosi nagyuri életben divó jövajassági fogalmak is. Miután pedig egy év leforgása alatt sem paócz kijettes, sem költői képesség nem javul: szerző ennek pótlására kérte ki a fölvasló tehetségessé jju színész közreműködését. Szerző biztosítja a n. e. kö-zönséget arról is, hogy fele-vasása nem tart tovább 45 perc z n e l; esedezik tehát azok-hoz, kik érdeklődésükkel megtisztelik, hogy

* K. Tóth Kálmán. az ifjusági irodalmat egy-művel, mely éppen most j testvérek kiadásában. Tartal-vonzó előadás s illusztráció által válik ki Tisseandier G-szágban hőkvedveltségnek o-„Tudomány vértanú”, lapu-tarsa doigozata. A franciaia előadásban ismerteti a tud-bajnokait, kik késő időkre es-zesekel gazdagították a k-or t u d a t l a s s á g a s k ö-vetkeztében épen korukat nyoló tudományosságuknak Tisseandier tóket lapokat tár-remes jeleneteket idez föl e-mányok világából, de műveim-lik el, hogy a megrázó eseme-desre, tette és kitalásra s-lyab törekvésű ifjakat. A kö-zetel: A kik a földeteket me-tatáok a magasabb légkörb-szer fölfedezése. A könyvnyo-Tudomány és módszer. A tud-Ipar és gépek. Gözhajó és va-Tudomány és haza. Közkatón-Kálmán nem egyszerű fordít-francia iró munkáját, hanem-inkhoz alkalmazottan, közbe-k-dákat is beszöve, mi által a-érdekesége jelentékenyen g-nyar fiatalág számára. A kö-

5 órakor pontosan meg- mert e miatt máskülönb- esetleges csekely hatása

* Bünkrónika. A lógyilkossághoz újabb ad- letére nézve nem siker- mozásnak kipuhatólni, na- hogy a tettesek nem ke- voltak. Kettő az országu- állást, míg a másik kettő- A szerencsétlen áldozat, -deg élet-halál között lebe- lógyilkosságról szóló teg- iemetlen nyomdai kihagy- mondat ugyan, hogy — kedvese” lett volna. Ver- saudó „állítólag igen ke- Megjegyezzük, hogy Ver- kívül két kedvjőt is elrab- lurot gyomrán sebezte- dalon nyit t e b látszi- let. Az éjjeli Dragota Igná- tanájára több rabló, kik- betört. De a házi gazda -verrel látta el minden- keilemletlen vénledek meg- zelet fogadtak őket. A kö- rablóknak nem nagyon tet- tatis s kereket elidottak. rablási kísérletet is azok- szombati rabló-gyilkos-ágot. Es a rendőrség hogy kés- tetett közbiztonság helyre- ben?

* A házak megszá- rányos és kisvárosias dolo- czében a házak nagyrésze- megszámozva. A városi tan- intézkedett e tárgyban, de- most azon határozatot mo- dazon házak, melyek megs- a rendőrkapitányok által- moztatni, meg pedig az i- költsé-én. Hat az utzák re- az éji homályban?!

* K. Tóth Kálmán. az ifjusági irodalmat egy- művel, mely éppen most j testvérek kiadásában. Tartal-vonzó előadás s illusztráció által válik ki Tisseandier G-szágban hőkvedveltségnek o-„Tudomány vértanú”, lapu-tarsa doigozata. A franciaia előadásban ismerteti a tud-bajnokait, kik késő időkre es-zesekel gazdagították a k-or t u d a t l a s s á g a s k ö-vetkeztében épen korukat nyoló tudományosságuknak Tisseandier tóket lapokat tár-remes jeleneteket idez föl e-mányok világából, de műveim-lik el, hogy a megrázó eseme-desre, tette és kitalásra s-lyab törekvésű ifjakat. A kö-zetel: A kik a földeteket me-tatáok a magasabb légkörb-szer fölfedezése. A könyvnyo-Tudomány és módszer. A tud-Ipar és gépek. Gözhajó és va-Tudomány és haza. Közkatón-Kálmán nem egyszerű fordít-francia iró munkáját, hanem-inkhoz alkalmazottan, közbe-k-dákat is beszöve, mi által a-érdekesége jelentékenyen g-nyar fiatalág számára. A kö-

tett szert. Law kiváló tehetsé- szeles látköre csakhamar oda- hogy rövid idő múlva s nagy- mat nyerte meg Kolömbör- csatkozott kereskedelmi gyaru- penzt bocsátott ki, leszámlolt -lett oly időben, midőn a r- 20-30% volt és a mi fö- adott. Ekkor megkezdte az agio- szedelmesbörzejéteket s o- ókkal oda vitte, hogy a részve- kál emelkedtek. A közönség- kelteve s ezrenként tödultak az- az ujonnan kibocsátott részve- sanak. Naponként 5-6 ember- s a nagy tömeg éjjel-nappal et- tromolta a bureau ajtaját. Még- aristocrazia férfi és női tagjai- követték, hogy a hatalmas férfi- senek. Ilyenkor természetesen- is nagy urak és az ó kegyesség- tegyenek boldog halandóvá, kit- ur színe elé. Voltak, kik megga- abból, hogy a hatukat irasztal- nálhattak, s nem egy volt, a ki- tört oldalborda árán jutott egy- hez. E mellett a részvények a- emelkedett és eredetileg 500- ben kibocsátott részvények 10.0- 20,000 lívreig emelkedtek. Egy- alatt milliókat nyertek. Az egész- sodortottt ezen játéka s napo- meg a vidékről is a nagy töme- rencse kutajából merithessen. E- ország uszott a boldogságban, csakis milliókban beszéltek s- viszonyok mellett általánosabb a Franciaországban oly fényes- uralkodott, a minőhöz fegyhat- nem ismer. Az ilyen gaddákkodás term- nokig tar-hatott és a játék vég-

5 órákor pontosan megjelenni... mert e miatt máskülönb... esetleges csekély hatása is kárba megy!

* Bünkrónika. A nyulacsaládbeli rablói... kitére névze nem sikerült még eddig a nyoma...

* A házak megszámozása. Valóban botrányos és kisvárosias dolog az hogy Debreczenben a házak nagyrésze még mindig nincs megszámozva.

* K. Tóth Kálmán. ismét gyarapította az ifjúsági irodalmat egy becses és magvas művel, mely éppen most jelent meg a Révai testvérek kiadásában.

* A szomszédok. A z ipartestület diszlokómája Zichy Jenő gr. tiszteletré f. hó 23. esti 8 órákor fog megtartatni. — A nagyváradi szépitési egylet f. hó 2-án kezd meg felolvasást.

tett szert. Law kiváló tehetsége, éles esze és szelcs laktóre csakhamar oda emelte a bankot hogy rövid idő múlva s nagy közönség bizalmát nyerte meg.

Ekkor megkezdte az agiotagez, a legveszedelmesebb bórzejátékot s ügyes speculációkkal oda vitte, hogy a részvények 2-300% kal emelkedtek.

szokásig tartott és a játék vége egy iszonya...

francia kiadás finom fametszetei díszítik. Ára 3 forint.

* A debreczei tejszövetkezet, tegnapielőtt d. u. délután tartott, melyen Nánássy Ferencz elnököt, s jelen voltak: Bekéssy László, Berger Vilmos, Budai József, Buzás Elek, Fabriczius Géza, Hutfless Kázmér, Klein Gyula, Rikli Antal, Rosenberg Vilmos és Váci János.

* A szomszédok. A z ipartestület diszlokómája Zichy Jenő gr. tiszteletré f. hó 23. esti 8 órákor fog megtartatni. — A nagyváradi szépitési egylet f. hó 2-án kezd meg felolvasást.

* Tisztelegés Tiszánál. A ref. konvent küldöttségileg tisztelegtek vasárnap délelőtt Tiszán a miniszterelnöknek, üdvözlendő őt közzelgi jubileuma alkalmából.

tos kiabrandulás volt. A józanabbak átlátták az üzemeiket, részvényeiket kezdtek a piacra dobni, akadtak követők.

Az üzérkedési szelem, a gazdagodási vágy nemzetközi, s így az ebből származó válságok alól egy nemzet sem vonhatja ki magát, még az oly praktikus eszű nép sem, mint az angol.

Ekkor az egész nemzetet egy szédélési mánia ragadta el, a spekulatív hálás talajra talált és a vállalkozási szellem a nemzetben fölébredtetett.

innen püspök tartotta. A miniszterelnököt oly jó kedvre bangolta ezen „tisztelgés”, hogy örömeiben d. u. 3 órákor a küldöttség tagjait megtraktálta palotájában, mely előtt Hentzi szobra ékeskedik.

* A színház köréből. Felszólalást küldött be hozzá nek egy bérlő család; ennek a kedvéért csakugyan feljegyezhetjük, hogy ez idén jó volna előadati ezen, nálunk régóta nem látott darabokat is: „Delila”, „Alfonz ur”, „Nórálom”, „Fejn az ernyő”, „Uincsen kas”, „Uj emberek”, „Fertály magnások”, „Nők az alkotmányban”, „II. Rákóczy Ferencz fogsága”, „Caverletne”, „Gyöngéd rokonok”, „Idegesek”, „A jó falusiak”, „Tündérújjak”, „Falusiak”, „Uriel Akosza” stb.

* A debreczei ügyvédi kamara választmányá által közze tetetik, hogy dr. Duscóky Ferencz debreczeni lakos ügyvéd a kamara ügyvédi ijastrómába felvételt. Kelt Debreczenben, az ügyvédi kamara választmányának 1885. nov. 20. tartott üléséből.

* Holnap közöljük Zádor Lajos urnak, a keresk. ifjak önképzőjének szombati ünnepélyén elmondott beszédét s a közegészségi szabályrendeletet.

* Népesedés. A nov. hó 15-től nov. hó 21-ig terjedő het alatt születet városunkban: I. Református: fiu 13 törvényes, 1 törvénytelen, leány 14 törvényes, együtt = 28. Egytelket 10 par. II. Evangélikus = 0. III. Róm. katholicus: leány 4 törvényes, 1 törvénytelen. Együtt = 5. IV. Zsidó 1 fiu. Születet tehát összesen 34, mely számot egybevetve az elhaltak számával (39) az a p a d a s = 5.

* Nőváltotatás. Hurka Bertalan nagy-geresli illetőségű debreczeni lakos belügyminiszteri engedéllyel vezeték-nevét „Köröskényi” re változtatta.

* Fehérvár öföztésre. Zilahy Gyula, szántársz atunk tehetséges ifju tagja, előfizeti felhívást bocsátott ki „Foltényi Vilmos 43 éves szini működésének emléktárazza” című műre. A mű csinos kiállításban jelenik meg s jóságáról biztosítékot nyujt Zilahy neve. Egy füzet ára 50 kr, mely decz. 5-ig küldendő be a szerzőhöz, a debreczei színházhoz. A mű tiszta jövedelme az E. M. K. E. javára fordittatik. Ajánlják a közönség figyelmébe.

* Furcsa levél czim. A főposta ablakában, hova a kézbesíthetlen leveleket szokták kitenni, a következő című levél van kitéve: „Tekintetes, nemes, nemzeti és vezérlő szent Palaviczinévi Lászlónak, a ki mellettem szedte a szállót 1848-ban, a forradalom alatt, tisztelettel. Debreczenbe, nem tudom hová. Bermentve, sürgős.”

* Halálozások. A nov. hó 15-től nov. 23-ig terjedő het alatt meghaltak városunkban: Nyári Eszter 15 napos, ref. eretlen kóru. Alföldi Andrásné 47 éves, rocsoló torok-és szájlób, Tolvaj? ref. val. halvasz. Kaszás János 4 nap ref. vezérlötletett gyengeség. Özv

kéz, sem eszköz nem volt s mely még csak hozzá férhető sem volt. Egy másik társaság Columbiából valódi gyöngyöket akart hozni s beszéltek oly mennyiségű gyöngyökről, hogy az angol arisztokraczia hőlyei majd megpukadtak mérgökben, hogy immár a kereskedő neje is fog büszkélkedni valódi gyöngyökkel. Beszéltek oly mennyiségű arany és ezüst behozataláról, hogy komoly férfiak kezdettek azon aggodni, hogy az ezüst és arany értékét fogja veszíteni.

De nemcsak a kereskedő világ volt telve ily spekulációkkal, hanem az egész lakosság fiatalja és öreje, férfiak és nők, gazdagok és szegények, valamennyien bele sodortattak a forgóba és az emberek phantasziája elég gazdag volt, hogy a spekulációnak újabb és újabb alapot szolgáltatassanak. Még az egyszerű parasztleányok is nem maradtak el az üzérkedéstől, még nekik is jutott részek belőle.

Az angol nemzet egy pár derek fiu ugyan is megajánlta Buenos-Ayres szerencsétlen lakóit, a kiknek ugyan van jó esz szép fehér venyerök, de nincs a kenyérhez való májusi vajuk és így elhatározták, hogy csupa ember-szeretettől egy vajtársaságot fognak alakítani. És alig telte bele egy pár hónap már utban volt egy rakomány skot paraszt leány a kiknek hitatása volt, hogy a Buenos Ayresi legényeknek a kenyert megvajazzák. Igen, de a La Platai síkság buja legelőin hizott vad bívój nem igen volt hajlandó akár a legszebb skót leánnyal is közelebbi ismeretségbe lépni, a mire viszont a Buenos Ayres csinos legényei hajlandók lettek volna ugyan, de más részről meg sem titkolhatták el, hogy az eddig élvezett olajuk meg is csak jobb mint a vaj és meg a legragyogóbb skót nedvedéért sem voltak hajlandók a forró égöv alatt hamar megavasodott vaját jónak találni. Ily alap nélküli spekulációk keletkeztek s a könnyen hívő nép bizott mindenben és utolsó fillérért is bele fektetett. (Vége köv.)

Szabó Andrásné 46 éves szivbaj. Boross István hat hónapos ref. tüdőlob. Székely József 3 hónapos r. k. görcsök. Bodlák Lajos 84 é. r. k. tüdőgümőkór. Gajdos Mihály 2. hónapos r. k. bélhurut. Tarr Zsuzsanna 10 hónapos, ref. görcsök. Szabó Lajos 19 hónapos ref. asztkór. Körösy Zsófia 79 é. ref. tüdőszélhüdes. Huszinek Zsuzsanna 12 éves kath. tüdőgümőkór. Zong Bálint 22 éves ref. tüdőgümőkór. Özv. Kiss Istvánné 72 éves ref. tüdőgümőkór. Anjok Eszter 2 éves ref. tüdőgümőkór. Kiss János ref. gutatűtés. Tóth? ref. halvasz. Teroczky Juliánnak 1 hónapos véleszületett gyengeség. Nagy Karolina 49 éves ref. vizkór. Tóth Mária 60 éves r. k. szivbaj. Pozsár Pál 62 éves ref. gutatűtés. Csaky Róza 6 éves ref. bélhurut. Glacz Terézia 62 éves r. kath. vizkór. Kegyes Mihály 45 éves ref. hashártymalob. Nagy Zoltán 2 éves ref. tüdőgümőkór. Molnár József 38 éves r. k. tüdőgümőkór. Nagy Mária 79 ref. tüdőlob Turóczy János 1 hónapos ref. vélesz. gyengeség. Korcsmáros? ref. halvasz. Nagy Sándor 1 hónapos, bélhurut Nagy Erzsébet 59 éves ref. bélhurut Frank Anna 20 éves m. v. agylob. Suba András 58 éves, ref. májrák. Kiss Sándor 2 és fél éves, ref. tüdőgümőkór, Kövesy Julianna 1 hónapos ref. görcsök. Aszalós István 47 éves ref. tüdőgümőkór, és Jóbri Ferencz tüdőhurut miatt. Meghalt tehát 39.

* Gyümölcsfák eladók a gazdasági tavintézet kertjében. Megrendelések az igazgatóságnál, hol árjegyzék kapható. Levelelbi megkeresésre bérmentesen megküldetik.

* Kornhoffer József sz. anna-utcai fűszerkereskedésebe egy 14-15 éves fiu tanulóul felvétetik.

Hazánk s a külföld.

— Rövid hírek. Elfogott katonai szállító Wollank, porosz katonai szállító, ki a legénységet jelentékenyen megrövidítette, Berlinben elfogott. Tisza Kálmán Szolnok városa díszpolgárává választotta. — Az angol királyné kijelentette, hogy uralkodásának félszázados jubileumát csak akkor fogja ünnepelni, ha letelek uralkodásának ötvenedik éve Victoria királyné 1837 június 20-án lépett trónra és így 1887. június 20-án ünnepli ezen nap ötvenedik évfordulóját. — Szilágyi Dániel halálát jelentik Konstantinápolyból. Szilágyi Dániel 1849-ben emigrált Törökországba s Konstantinápolyban telepedett le, hol mint tolmács kereste kenyerét. A konstantinápolyi s a Konstantinápolyba utazó magyarok egy főfőtanácsukat, tanácsadójukat, utbizagítójukat vesztik el benne.

A közönség köréből.*

Tek. szerk. nr! Kis fiám, alig 1 1/2 éves, hónapok óta szenvedett, a most járványos és annyi zseugeletet kioltott bélhurutban. Négy orvos mondott le róla s elvoltam későülve a legvégsőfőre, midőn családom egy barátja azt tanácsolta, hogy füröszsük a gyermeket egyszerű bor-szappán! És imé, az egészen lesoványodott, elvágytalan, kedvetlen beteg gyermek e házi kúra alig egy heti használata után szemlatomást erősödik; kedvét, étvágyát visszanyerte s ma — két hét múlva — egészen megmondható! Emberbaráti kötelességemnek tartottam, hogy ez épp oly egyszerű, mint üdvös háziszert a nyilvánosság előtt megismertsem! Debreczen, 1885. nov. 23.

Tisztelettel

Egy szülő.

Ezen rovatért melyben a közérdeklő felajánlások díjtalanul közöltetnek, a szerkesztő csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget.

— Színház. Holnap, szerden, Bodroginé jutalomjátékára, bérletszűnetben adatik: „A KÖRÖSI LÁNY”. Legközelebbi előadás itt először: „A z a r a n y k a k a s”. Uj népies dráma 3 felvonásban. Irta: Ferenczy Zoltán.

Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

505.

1885. v. k. szám.

Árlejtsi hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 9264/1885. P. számú végzése folytán közhírré tetetik, miszerint Koós Soma miskolczi kereskedő részére Holstein Henrik, balmaz-újvárosi lakostól 107 frt tőke, ennek 1882. évi július hó 26. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 87 kr. perköltség erejéig 1885. évi október hó 14-én bírőilag lefoglalt és 400 frtra becsült álló viz-készítő gép- és tartozékaiból álló ingóságok 1875. évi november hó 26 n, délelőtti 11 órákor kezdetét veendő és B. Újvároson, Holstein Henrik lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a leg többet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükséges esetén becsáron alól is, el fognak adatni. Debreczen, 1885. évi november hó 11-én.

Török Péter, bírói kiküldött.

NEUSTEIN-FELE SZT. ERZSÉBET VERESZTITO LABDACSONK

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacokat, mert ezek minden ártalmas anyagot, a legnagyobb eredménytel felhasználva az altesti szervek betegségeinél, könnyen hashajtók és vértisztítók; egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb.

Székrekedéseket

leküzdni a legtöbb betegségeknek a biztos forrását, a czukrázatok alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacok egy igen megtisztelő bizonyítványt nyert, udvari tanácsos Pitha tanártól lettek kitértetve.

Egy doboz 15 labdacot tartalmazó 15 kr. Egy henger, mely 8 dobozt, tehát 120 labdacot tartalmaz, ára csak 1 ft 0. e.

ÓVÁS! Minden beteg, a melyen a czég: gyógyszerár „zum heiligen Leopold“ nem áll és a hátsó oldalán védjegyenket nem hordja, egy hamisítvány, melynek megvétele: a közönség óvatik Igen figyelni kell, hogy ne egy rossz, semmi eredményt nem bír, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan kell korni: Neustein-féle Erzsébet labdacokat; ezek a birtékon és használati utasításon az itt látható ábrával ellátottak látva. — Főraktár: B. cben Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Neustein Ph., Belváros, Ecke der Planken und Spiegelgasse. — [Raktár Budapestén Török József gyógyszer., Debreczenben Rothschnck V. Emil és Göll Nándor urak gyógyszerártaiban.

Női, férfi és gyermek czipő nagy raktár

az arany csizmához

Debreczen, főpiacz-utca a városháza épületében

TELEGGI K. LAJOS

könyvkereskedés mellett

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legjobb anyagból készült mindenféle bőr, posztó és nemez gyermek- és leány-czipőket, legjobb gyártmányu bőr, posztó, nemez, lag női czipőket és választékban, — első rendű anyagból dolgozott carlsbadi és marburgi férfi-czipőket bőrben, posztóban és lagbőrben

FÉRFI ÉS GYERMEKCSIZMÁKBAN

nagy raktáramat a legolcsóbb árak számítása mellett.

Különös figyelmet érdemelnek, kitűnő minőségükre még eddig el nem ért gams bőr női topánjaim, melyek mindamellett hogy a legjobb minőségűek, olcsó áraikra nézve is a versenyt bárkivel kibírják.

JELSZAVAM: A legjobbat a lehető legolcsóbb árban adni igen tisztelt veőimnek.

A n. é. közönség pártf gását k'ri

illő tisztelettel
FALK OTTÓ.

Sertés eladás.

A méltóságos báró Vécsey-család szatmármegyei gazdaságában 1080 db részint sovány, részint makkon hizott sertés van eladó, és pedig:

- Sárközi gazdaságban (vasuti állomás Szatmár)
  - van . . . . . 80 db 2 éves makkon hizott sertés,
  - „ . . . . . 400 db 10 hónapos makkon hizott malacz,
  - „ . . . . . 397 db 1½—2 éves sovány süldő.
- Csegöldi gazdaságban (vasuti állomás Szatmár)
  - van . . . . . 203 db 10 hónapos makkon hizott malacz.

A venni szándékozók forduljanak az illető birtokok kezelő tisztjéhez.

Saját termései ÉRMELLÉKI ÓHEGYI BŐR

a legtisztábban kezelve üvegenként, és ugyszintén hordószámra.

- 1 literes üveg, üveg nélkül . . . . . — frt 22 kr.
- 1/2 literes . . . . . — „ 11 „
- Hordószámra 100 liter . . . . . 16 „ —

Az üres üvegek 10—5 krajczárért váltatnak vissza.

Valódi amerikai legfinomabb császár olaj, mely a legfinomabb és legnagyobb világítási képességgel bír és minden veszély nélküli, 1 liter 30 kr.

Rickl József Zelmos.

Debreczenben.

ENC SILLAG ANNA.

Óriási hosszúságú Loreley hajammal, mely az általában fejtalalt haj-növesztőkenőcs következében, 14 hó napalatt 185 cmtr. huszuságot ért el és oly sürűn nőtt, hogy annak sulya ma itt három fontot már is keletett vágni.

Ezen haj növesztő kenőcs a leghiresebb szak-ferfiak és orvosi fakultások által elemezettvé, nemcsak telj-sen ártalmatlan, de a maga nemében kitűnőnek is találtatott. Növeli ugyanis a hajak növesi képességét erősíti a haj alapot s a leghiztosabb mód a haj megtartására, valamint kopasz fej, ritkás bajusz és haj ellen is kitűnő hatásúnak bizonyult.

Mély tisztelettel.

CSILLAG ANNA

Küldemények minden világrészbe, az összeg előleg beküldése mellett, vagy ú ányvétel eszközöltenek.

Csillag et comp, Budapest, Király-utca 26. szám.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnck V. Emil ur gyógyszerártaiban.

Ára köcsögönként 50 kr., 1 fr. és 2 frt h sznlati utasítással.

ANNA CSILLAG

Parger Janos

cs. k szabad.

kenő- és fénymázgyára

I. Schuler-tras-e 74 ajánlja mind-nknek a legeszezebb szabályok alapján nagy gonddal készített, általában kedvelt, minden kiállításon ezüst éremmel jutalmazott

Indigó kenő- és fénymáz, mely könnyen mélyen tükröz nagy fényt ad, nem surlódik le s ezenkívül conserválja a felső bőrt. Tartalmazza a legjobb zsiránygot, a miért nagyon ajánlható még a

londoni csizma-fénymáz

dobozonként 15, 25, 40, 80 kr.; ez oly fényt ad, mint az eredeti lakk bőr; p llnat alatt fényesedik, puhító, és a bőrre egészen ártalmatlan, le is mosható. Ajánlható a legjobb bőr és lőszerszámlakk és bőrfényesítő, továbbá a londoni és orosz bőr-tartósító kenőcs fadóbozokban, mely a bőrt puhává, ruganyosá és vízhatanná teszi.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

DEBRECZEN, Főpiacz. Sz. NAGY KÁROLY ház.

Ajánlja magát mindentéle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére; elvállal: tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat; díszműveket arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

ROVATOZOTT IVEKET;

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászati köréhez tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legutányosabb árban eszközöltenek.

A papir gyári árban számittatik

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő **DEBRECZEN** cz. hu-lapban a legolcsóbban számítva közé teszek.

KUTASI IMRE.

könyv- és könyomda-tulajdonos.

DEBRECZENBEN, FŐPIACZ, SZ. NAGY KÁROLY ház.

1885. XVII. é.

Kilösztetési árak:
Helgen és pótdn küldve.
Egy évre . . . . . 10 frt-kr.
Fél évre . . . . . 5 „
Negyed évre . . . . . 2 „
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető minden kiadásny főpiacz, Vécsey- ház földesint, a szerkesztőnek bérmentve küldendő.

Kilösztetési helyben
TELEGGI K. LAJOS és IG. OSATHY KÁROLY könyv-kereskedésben és a hirdöztaliban KUTASI IMRE könyv-nyomdájában a postabiztosítási nyán.

Kossuth La

(Ábray Károly elnök urak sz helyi IV. olvasókor választásában)

(Folyt és)

Azonban meg lehet, sága elvész a hatalom zomondom, a jelen ítelme ott el nem veszni. Nagy azok, nagyon rohamosan bomlasztó jellegű öltenelegségnek körjelei. Ausz birodalomról beszél a vilá politikusok kérdik: „hová Ausztriából?” — én (hogy kedves szójárával elj prófétának fia nem vagy nem tudok felelni, de hogy a Habsburg Lotharingherhet magának tartós, vendőt, ha Magyarország anyagi erejének teljes kitéma-zát, és pedig anna visszaiktatása s tiszteletbe jes lehetetlenség, mert tel oly nemzet juthat, melyet főyása nem akadályoz abb czélnak tudhassa. Haladál hiszen a békőba vert rab de az ily haladás fényt és séri; olyan az, mint az a pirlik, de a hegy tömbjén lik el. Csak függetlenség fejleszt a nemzeti erő s cé iránt az a rugó, mely legheheti a karok izmait a ve zony rossz szolgálatot te azok a simulekony oportu kebb” haza mellé egy tá azon ábrándba ringatják a magyar már beleélté n szeretébe; a magyar csak annak szeretete kepe tenni, mely egy ellenséges ged szeretetett hazájához, ivel azonnal királyi székhé rodalomjegységi „tágbab ha mellett a magyar lojalitás ennyire menni magát rezig elebb-utóbb, egykor ugy fe gyarország lesz a máglya, sas megégetetik; de biz országra szomorú távlat, sőt erre még szomorubb, vaikkól is feltámadhatnak (p de saok soha.

Hát én az e léttel rég ber, kit a sir szelén nem dély, én azt látom a hatal siesen a magyar lojalitá ni a magyar nemzet kiirthe mert mit hozhat a holnap la. Az oroszról rég meg neki csak czejái vannak, lok olyanok, hogy az össze tellen, mert a kiegyenlithe körülmények kényszerűségé kitértést csak halogatni leh etlen, de böics előrelátásaa ni, miszerint ne teljesedjék szava, hogy a kikerülhetet logatása az ellenség előnye ennek elejét az által lehet udvar arra használna fel a időt, hogy ama kitépelt a megadja az alapot, s a ter gyar nemzet erkölcsi és a lehető legnagyobb meretek Ha ezt megtenné, én nem zetemet, hanem nemzetünk dülési pontul, nemcsak az sel szülnék síromba, hogy kiirthatlan függetlenségi as sulni kell, hanem azou meg oly alakban valósul meg, szkiállapot nyujt az urak dője biztonságának.

Hogy minő alkot fog egység szintoly jogtalan, mi téhez ragaszkodás, oly hely gyar nemzetet, hogy az eur viszontagságos változásai k létfeltartási ösztönével legy mot vetni? ennek jóslgatá som, csak azt ismétlem, ho nemzetünk szintoly jogos, a pirácziója valósulni fog: a tásától függ, de valósulni olyan dolog ez, melyre meg gikája a hatalomnak mondja a demokrcziái reformokra rácsának én mondtam: ha nektek tetszik, nélkül kell.”

Éz álmelkedés sungall meleg hangú ötvözöl levele gemem” magatartásu oroszzi

KITÖNTETÉS
SZEGERD
érdeméremmel
1876.

KITÖNTETÉS
SZÉKES-
FEHÉRVÁR
ezüstérem 1879.

KITÖNTETÉS
LONDON

DISZOKLEVÉL
1871-ben.